

تصویر ایران ۵۸ در
روزنامه افغانستانی انیس

خلاصه گزارش

* روزنامه انیس، یک روزنامه ۵۳ ساله افغانی است که ابتدا بصورت یک روزنامه آزاد منتشر شده ولی بتدریج تبدیل به روزنامه‌ای دولتی شده است. در حال حاضر نیز اگرچه ظاهراً "یک روزنامه آزاد است ولی کاملاً تابع حکومت بوده و در واقع یک وسیله تبلیغاتی برای زمامداران افغانستان محسوب میشود (در حال حاضر این روزنامه در چاپخانه دولتی افغانستان چاپ میشود).

* در ابتدای حکومت آقای نور محمد تره‌کی، روزنامه انیس تصویری صرفاً خبری و تا حدودی با احتیاط از ایران تهیه میکرد ولی بتدریج جهت‌گیری کرده و سرانجام به حمله‌های تبلیغاتی بر علیه ایران پرداخته.

* بهنگام زمامداری آقای حفیض‌الله امین، موضع روزنامه خصمانه‌تر از پیش شد و خبرها و تفسیرهای کاملاً یک‌سویه و باجهتی منفی از ایران ارائه نمود.

* در زمان حکومت آقای سردار کابل، روزنامه انیس کاملاً تغییر جهت داده و تصویری مثبت نسبت به ایران ارائه کرد.

رتال جامع علوم انسانی

تحليل و نگارش : مهدي محمديان راد

جمع آوري اطلاعات و اندازه گيري سطح زير چاپ :
زير نظر هزنگ عباس زاده برسيده احمد شاه عثمان

تصوير ايسران ۵۸ در روزنامه افغانستاني انيس

الف - شناخت روزنامه انيس

روزنامه انيس ، پنجاه و سه سال پيش (۱۳۰۶ هجري شمسي) برسيله محي الدين انيس (متولد مصر ، افغانستاني الاصل) بصورت يک روزنامه ترقي خواه و اشاعه دهنده نظرات و عقايد روشنفکران و مبارزان افغاني شروع به انتشار نمود و در همان سالهاي اول انتشار ، توانست با چاپ مقالات کوينده اي بر عليه بقايای استعمار انگليس جاي مناسبی درميان باسوادان افغاني بازکند .

پس از مرگ محي الدين انيس (۱۳۱۷ هجري شمسي) اين روزنامه تبديل به يک ارگان تقريباً " دولتي " شد (اکنون نيز در " مطبعه دولتي افغانستان " چاپ ميشود) و از آن سالها تا کنون هميشه آئينه عقايد و نظرات حکومت بوده است ولي هميشه يک بنیانگذار آن در اين روزنامه گرامی است . آنچه که در کليه شماره های روزنامه ، قبل از نام رئيس وقت روزنامه ، نام محي الدين انيس بعنوان مؤسس روزنامه چاپ ميشود .

روزنامه انيس معمولاً در هشت صفحه به قطع $۲۸/۵ \times ۵۵$ سانتيمتر (سطح زير چاپ حدود ۵۱×۲۴ سانتيمتر) بصورت هفت ستونی ، بزبان فارسي دري ، هر روز بجز جمعه ها ، منتشر ميشود . تيراز اين روزنامه حدود ۶۰ هزار نسخه است ولي طبق نظر آقای احمد شاه عثمان دانشجوي افغاني رشته روزنامه نگاري دانشکده علوم ارتباطات اجتماعي تقريباً " نیمی از اين تيراز بين مشترکين دولتي توزيع ميشود و فقط در حدود سي هزار نسخه بصورت تکفروشي بفروش ميرسد . قيمت روزنامه انيس دو افغاني ، (تقريباً " برابر ۷ ريال) میباشد .

در حدود ۹ درصد سطح زیر چاپ این روزنامه را عکس و ۱۳ درصد آگهی تشکیل میدهد (بندرت در برخی از شماره‌ها با اضافه کردن یک ورق دو صفحه‌ای، آگهی بیشتری چاپ میشود) در صفحه اول آگهی چاپ نمیشود و این صفحه مخصوصاً "نیمه بالای آن اختصاص به عکس‌ها و گفته‌های رهبر کشور دارد. این مساله بصورتی غیرعادی و کاملاً ملموس دیده میشود. در زیر با ارائه تیتراصلی و عکس‌های نیمه اول صفحه اول چند شماره پشت سرهم از این روزنامه ضمن تأییدی برگفته فوق میزان وابستگی روزنامه انیس به حکومت نیز تا حدودی مشخص میشود:

شرح عکس

تیتراصلی صفحه اول

عکس سمت چپ: نور محمد تره کی پشت میکروفون در حال سخنرانی. عکس سمت راست: شنوندگان سخنرانی در حال دست زدن.

"انقلاب سترگ ثور تغییرات عمیق و بزرگی را در حیات خلق ما ایجا دنموده و مینماید"

شماره ۱۴۷۶۶

(بدون عکس)

"تحت ریاست رهبر کمپیر خلق افغانستان نور محمد تره کی بوری سیاسی چله کرد."

شماره ۱۴۷۶۷

عکس سمت راست: نور محمد تره کی پشت میکروفون در حال سخنرانی. عکس سمت چپ: شنوندگان سخنرانی در حال دست زدن.

"رهبر کمپیر خلق افغانستان خطاب به یکمده موسفیدان و مشران بکیتا گفتند: دولت ج. د. افغانستان از خلق افغانستان بوده و در جهت منافع آنها حرکت میکند."

شماره ۱۴۷۶۸

عکس سمت چپ: نور محمد تره کی پشت میکروفون در حال سخنرانی. عکس سمت راست: شنوندگان سخنرانی در حال دست زدن.

"انقلاب کمپیر ثور بجای کاخ استبداد، قمار اجتماعیی دلخواه را ایجاد نمود."

شماره ۱۴۷۶۹

در دسترس نیست

در دسترس نیست

شماره ۱۴۷۷۰

عکس سمت چپ: نور محمد تره کی پشت میکروفون در حال سخنرانی. عکس سمت راست: شنوندگان سخنرانی در حال دست زدن.

ما برای تامین استقلال اقتصادی خود بیاندیشی بزرگ وطنی طرح کرده ایم.

شماره ۱۴۷۷۱

شماره ۱۴۷۷۲

انقلاب کبیر شوربین ملتبهای
ما، برادری و روابط حسنه
را انکشاف میدهد.

عکس سمت چپ: نور محمد تره کی پشت
میکروفون در حال سخنرانی، عکس
سمت راست: شنوندگان سخنرانی
در حال دست زدن.

شماره ۱۴۷۷۳

پیروزی مبارزه علیه استثمار
بیداری شعور سیاسی و طبقاتی
خلق را ایجاد میکند.

عکس سمت راست: نور محمد تره کی
پشت میکروفون در حال سخنرانی،
عکس سمت چپ: شنوندگان در حال
دست زدن.

در صفحه بعد، عکس کوچک شده صفحه اول روزنامه انیس شماره ۱۴۷۷۲ که در بالا
به آن اشاره شد و مربوط به دوران زما مداری آقای نور محمد تره کی است بعنوان نمونه
تیتراها و عکس های مورد بحث و همچنین صفحه اول شماره ۱۴۹۲۳ روزنامه مذکور که مربوط به
دوران زما مداری آقای حفیض الله امین است چاپ شده است. (متاسفانه تصویر کامل صفحه
اول یکی از شماره های روزنامه انیس مربوط به زما مداری آقای ببرک کارمل در دسترس
نبود و فقط از فیش هاشی که از آن دوره تهیه شده در صفحات بعد استفاده شده). نمونه های فوق
و مطالعه محتوای این روزنامه تا شید می کنند که انیس روزنامه ای کاملاً تابع حکومت بوده.
و در واقع یک وسیله تبلیغاتی برای زما مداران افغانستان محسوب میشود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

ب- تصویر ایران ۵۸ در روزنامه انیس

همانطور که گفته شد روزنامه انیس تا بمبی از حکومت بوده و چون در سال ۱۳۵۸، حکومت افغانستان سه چهره مختلف را بخود دیده است این روزنامه نیز به تبع آن، سه رنگ مختلف را داشته و در نتیجه تصویر ایران در آن روزنامه در طی سه دوره مذکور با یکدیگر متفاوت بوده است.

در مورد سه چهره مختلف حکومت افغانستان در سال ۱۳۵۸، بطور خلاصه لازم به یادآوری است که ۲۶ آوریل ۱۹۷۸ (۶ اردیبهشت ۱۳۵۷) بدنبال یک کودتای نظامی خونین از سوی سرهنگ اسلام وطن چار حکومت ژنرال داوودخان سقوط کرد. رادیکال پس از کودتای نظامی برنامه عادی خود را قطع کرد و اعلامیه شورشیان را خواند، در این اعلامیه گفته شده بود در تاریخ کشور افغانستان برای اولین بار برای همیشه به پادشاهی پایان داده شد، بگفته روزنامه اسپیکل شماره ۱۴ جولای ۱۹۸۰، همان شب سه تن از یورسبه های افغانستان در شوری آقایان نورمحمد تره کی، حفیض الله امین و ببرک کارمل به کابل بازگشتند، بدنبال آن رهبران شورشی آقای نورمحمد تره کی را بعنوان رهبر کشور تعیین کردند بگفته همان روزنامه رهبر جدید افغانستان پس از کشتار خانوادۀ محمد داوودخان و طرفدالان او در ارتش شروع به مخالفت با مذهب یون نمود و در حدود ۲۵۰۰۰۰ تن از گروه های مختلف اسلامی به قتل رسیدند.

نورمحمد تره کی تا ۱۴ سپتامبر ۱۹۷۹ (۲۳ شهریور ۱۳۵۸) بر افغانستان حکومت کرد. در آنروز طی یک کودتای نظامی که منجر به نبرد شدید تانک ها در اطراف کالج ریاست جمهوری شد آقای حفیض الله امین رهبری کشور را در دست گرفت. او اقدامات روبنائی را در زمینه طرفداری از مسلمانان آغاز کرد، از جمله از رادیکال خواست که در زمینه تهیه برنامه های مذهبی نیز اقدام کند و بودجه ای برای مرمت مساجد اختصاص داد. سرانجام حفیض الله امین نیز در ۲۷ دسامبر همان سال (۶ دی ماه ۱۳۵۸) بدنبال و رودنیروهای شوروی بخاک افغانستان برکنار و بقتل رسید و آقای ببرک کارمل زمام امور را در دست گرفت.

به این ترتیب رهبری افغانستان در سال ۱۳۵۸ به مدت ۱۷۸ روز در دست آقای نورمحمد تره کی (بدون احتساب مدت حکومت ایشان در سال ۱۳۵۷)، ۱۰۲ روز در دست آقای حفیض الله امین و ۸۵ روز در دست آقای ببرک کارمل بوده است و شاید در تاریخ کمتر کشوری بتوان چنین نمونه ای بدست آورد که زمامداری یک کشور از طریق کودتا در طی یکسال سه بار بدست گردد.

۱- دوره اول : زمامداری آقای نورمحمدتره کیسی

۲۷ آوریل ۱۹۷۸، برابر با هفتم اردیبهشت ۱۳۵۷، آقای نورمحمدتره کیسی رهبری کشور افغانستان را بدست گرفته. عید قربان همان سال (۸ مهر ۱۳۵۷) روزنامه انیس برای نخستین بار به انقلاب ایران اشاره کرده. بیانیه آقای نورمحمدتره کیسی را که بمناسبت عید مذکور از رادیو تلویزیون پخش شده بود چاپ کرد. این روزنامه به نقل از رهبرکشور نوشت :

" در کشور همسایه ما ایران یکسری قیامهای آزادیخواهی دزجریان است که ما

امیدواریم مردم ایران به نتیجه نهایی برسند."

پس از چاپ این خبر، این روزنامه فقط به انتشار خبرهای بسیار کوتاهی در مورد ایران اکتفا میکرد و کوشش مینمود از هرگونه تفسیر خبرها خودداری شود. این رویه ماههای بعد از پیروزی انقلاب نیز ادامه داشت. نمونه‌هایی از شماره‌های ۱۴۷۵۶ و ۱۴۷۵۸ نشان دهنده آخرین عملکردهای این روزنامه در حفظ موضع بی طرف خود و عملکرد محتاطانه آن در مقابل وقایع ایران بوده است. اما بتدریج این تصویر تغییر کرد بطوریکه در انیس شماره ۱۴۷۶۸ تینتر در پشت آن روزنامه با عنوان مدافعان ملت بیشتر ما نه ایران برخاک مقدس افغانستان چاپ شد. در زیر نمونه‌هایی از مطالب مربوط به ایران این روزنامه در دوره اول آورده میشود:

* انیس ۱۴۷۵۶ هفده نور (اردیبهشت) ۱۳۵۸: " پنج نفر دیگر در ایران

اعدام شدند" طبق اطلاع ژانته‌س‌های خبررسانی بین‌المللی از اشر

رای دانشگاه حکومت موقت در شمال شرق تهران و شهرکاشان پنج نفر

اعدام گردیده است.

* انیس ۱۴۷۵۸ - ۲۵ نور ۱۳۵۸: " ۲۵ نفر دیگر در ایران اعدام شدند"

رادیو تهران صبح دیروز اطلاع داد که بیست نفر از مقامات رژیم سابق

ایران اعدام گردید. دکتور جواد سعید رئیس سابق

* انیس ۱۴۷۶۰، ۲۲ نور ۱۳۵۸: " شش نفر دیگر در ایران اعدام گردیدند."

" شش نفر دیگر صبح روز ۱۹ ثور در ایران اعدام گردیدند. از جمله اعدام شدگان دکتر ابوالحسن سعادت مند جنرال متقاعد و وزیر اطلاعات در کابینه اظهري و

* انیس ۱۴۷۶۲ - ۲۴ ثور ۱۳۵۸ : " چهار نفر دیگر در ایران اعدام گردیدند. " آژانس های خبررسانی اطلاع دادند که پریروز چهار نفر دیگر در ایران اعدام گردیدند. همچنین اطلاع داده شده که رهبران مذهبی ایران نشر روزنامه آیندگان را منع قرار داده اند. با اساس همین اطلاعات بردفا تر روزنامه آیندگان در چند ولایت ایران حملاتی صورت گرفته است. گفته شده که روزنامه آیندگان رایوری را در باره دسته فرکان، که مسوولیت قتل دور رهبر سیاسی ایران را بعهده گرفته نشر کرده که این امر سبب تاثر رهبران مذهبی ایران را فراهم نموده است.

رهبران مذهبی ایران بیکوشند که مسوولیت این تظاهرات را بدوش چپی ها بگذارند اما روزنامه آیندگان به نقل از یک مباحثه که در روزنامه لیمون فرانسه درین باره نشر شده نوشته که قتل این دو نفر به چپی ها ارتباطی ندارد و باید آنها بيمورد متهم نگردند.

روشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

* انیس ۱۴۷۶۴ - ۲۶ ثور ۱۳۵۸ : " عده یی دیگر در ایران اعدام شدند. " چند نفر دیگر پریروز در ایران اعدام گردیدند. آژانس های

* انیس ۱۴۷۶۶ - ۲۹ ثور ۱۳۵۸ : یک متخصص امور قانونی گفت طرز کار محاکم ایران مغایر روحیه حقوق بشر میباشد. عبدالکریم لاهیجی یک متخصص عمده امور قانونی ایران پریروز شکایت کرد که طرز کار محاکم آن کشور و محکومیت به اعدام از طرف این محاکم مغایر روحیه تمام قوانین بشری میباشد.

این اظهارات لاهیجی چلنج مستقیمی در برابر بیانیه سه روز قبل آیت الله صدیق خالقی رئیس محاکم ایران محسوب می‌گردد.
خالقانی گفته بود که با اساس قانون جدید متهمین باید وکیل
قانونی نداشته باشد.

از طرف دیگر خیرنگاران روزنامه کیهان چاپ تهران پریروزه
عنوان احتجاج علیه مداخله در آزادی‌های مطبوعات با وظایف خود
مقاطعہ کردند.

این موضوع قسمتی از بحران روزافزون در مطبوعات ایران و
انعکاس مبارزه بر سر قدرت بین دست‌های مخالف می‌باشد.
روزنامه پینام امروز شکایت کرده که شماره‌های آن در ایالات
سوختانده شده و فروشندگان آن لت و کوب شده‌اند.

همچنان روزنامه اطلاعات چاپ تهران پریروزه در سرمقاله خود قطع
مداخلات اشخاص غیرمسئول را در مطبوعات تقاضا کرده است.
اعتراض روزنامه کیهان پریروزه وقتی بوجود آمده که عده‌ای از افراد
مربوط به رهبران مذهبی بیست نفر از اعضای آن روزنامه را توقیف
کردند.

* انیس ۱۴۷۶۸ - ۳۱ ثور ۱۳۵۸ : (چهارستون) صفحه آخر ، تیتیر
با حروف ۴۸ سیاه) " مداخلات بیشرمانه محافل ارتجاعی پاکستان
و ایران بر خاک مقدس ما بشدت تقبیح گردد . "
اعلامیه‌های حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان مبنی بر
تقبیح تجاوزات مسلحانه عناصر ارتجاعی پاکستان و متعصبین
تنگ، نظر مذهبی ایران در سرحدات وطن عزیز و محبوب ما افغانستان
دیروز نیز مورد پشتیبانی قاطع خلق شریف و زحمتکش ما قرار گرفته
و به همین مناسبت مارش‌های عظیم و میتینگ‌های باشکوهی در مراکز
و مربوطات بعضی از ولایات کشور برپا شده‌اند . در این مارش‌ها
و میتینگها جمعیت‌های کثیری از خلق زحمتکش و دلیر ما اعتراف

کارگران و و سایر زحمتکشان اشتراک ورزیده با
مدور قطعنامه‌ها اعمال شوم و ننگین محافل ارتجاعی پاکستان و
متضعین تنگ نظر مذهبی ایران را بشدت محکوم و نکوهش کرده‌اند
آنها در حالیکه فوتوهای رهبر توانای خلق نور محمد تره‌کی منشی
عمومی

* انیس یکشنبه ۶ جوز ۱۳۵۸ - " یک رهبر مذهبی ایران شدیداً زخمی
شد " .

چند نفر ناشناس ، پریشب بر منزل آیت الله هاشم رفسنجانی
یک رهبر مذهبی ایران در تهران حمله نموده و با رفیر چند مرمی
وی را شدیداً زخمی ساختند .

وضع صحیحی آیت الله هاشم که یکی از همکاران نزدیک
آیت الله خمینی می‌باشد وخیم خوانده شده است .

یک دسته که اسم خود را فرقان خوانده مسولیت این سوء قصد را
بعهده گرفته و اظهار داشته است که رهبران مذهبی ایران از مذهب
سوء استفاده نموده و باعث گمراهی مردم می‌گردند .

به این ترتیب همانطور که ملاحظه شد ، روزنامه انیس بصورت آئینه‌ای از افکار
و نگرش‌های حکومت افغانستان ، پس از پیروزی انقلاب ایران ، ابتدا یک موضع بی‌طرف
و محافظه کارانه داشت و فقط به نقل خبرهای کوتاه آنها اغلب از منابع ایرانی اکتفا
میکرد اما بتدریج موضعی خصمانه یافت . (تحلیل ریشه‌های این موضع گیری از این
بحث خارج است) .

سطح زیر چاپ خبرها و مطالب مربوط به ایران سندرچ در روزنامه انیس در سه ماه
فروردین ، اردیبهشت و خرداد ۱۳۵۸ (امل ، ثور و جوزا ۱۳۵۸) بترتیب عبارت است
از ۴۳۶ ، ۴۸۹ ، ۲۲۵ ستون سانتیمتر (عرض هر ستون ۴۷ میلیمتر) .

بر مبنای این نمونه میتوان گفت که ۴۷٪ در صد از سطح زیر چاپ روزنامه انیس
در زمان حکومت آقای نور محمد تره‌کی اختصاص به ایران داشته است .

۲- دوره دوم : بهنگام زمامداری آقای حفیض الله امین

۲۵ شهریور ۱۳۵۸، رادیوکابل به لحن خشکی کناره گیری آقای نورمحمد تره کی را اعلام نمود و آقای حفیض الله امین زمام امور را در دست گرفت .
در زمان آقای حفیض الله امین ، موضع گیری روزنامه انیس نسبت به ایران خصمانه تر از زمان آقای نورمحمد تره کی شد . بهمین جهت خبرها و مطالب مربوط به ایران از حالت بی طرفی کاملاً خارج و جهتی ویژه و منفی را پیش گرفت . موارد زیر تأییدکننده مطلب فوق است :

* انیس ۱۴۹۲۲ ، اول قوس (آذر) ۱۳۵۸ : " بسلسله اعدامهای متواتر

در ایران سه نفر دیگر اعدام شدند . "

تهران ۱۹ قوس ، منابع خبرسانی . بسلسله اعدامهای متواتر که به امر مقامات رژیم موجوده ایران پیش برده میشود پریروز نیز سه نفر دیگر در شهر شیراز اعدام شدند .

ناظرین تبصره کردند که دوام سلسله اعدام ها خشم و نفوسرت شدید خلق ایران را بر علیه رژیم موجود ، تهران برانگیخته است .

تعداد کسانی که تا حال بصورت علنی اعدام شده اند به ۶۷۲ نفر میرسد در حالی که هزاران نفر دیگر بصورت مخفی اعدام شده اند .

طبق یک اطلاع دیگر قیامهای متواتر مخالفین دولت ایران در شهر تبریز و صرف رادیو تلویزیون آن شهر هنوز ادامه دارد .

ناظرین تبصره کرده اند که اوضاع شهر تبریز رژیم موجوده تهران را با تهدید سقوط مواجه ساخته و آسودست و بیچاره ساخته است .

مخالفین حکومت موجوده ایران در آذربایجان که شهر تبریز را تصرف کرده اند استقلال و حقوق خود را می خواهند با رواله ها کیست که این قیام خلق تبریز مورد حمایت تمام گروههای ایرانی از جمله مخالفین حکومت کنونی ایران در کردستان قرار گرفته است .

میرسد که تسلط محصلین ایرانی بر سفارت آمریکا و گروگان گرفتاری
دیپلماتها، آمریکا در تهران ادامه دارد.

* انیس شماره ۱۴۹۲۸ تهران ۱۰ قوس ۱۳۵۸: "آزادیخواهان کردستان فرانسیم

نام نهاد در ایران مقاطعه خواهند کرد."

تهران ۱۰ قوس روینتر (ب):

رهبران مبارز کرد دیروز از همه آزادیخواهان کردی تقاضا
کرده اند تا با ریفراندم نام نهادیکه به زودی در ایران صورت
میگیرد مقاطعه نمایند.

رهبران مذکور در یک بیانیه مشترکی اظهار کرده اند تا
زمانیکه وطنپرستان آزادیخواه کردیه آزادی کامل شان نایس
نگردند و حزب دموکراتیک کردستان قدرت سیاسی خود را باز نیابد
دست از مبارزات مسلحانه نگرفته و درین ریفراندم و سایر ریفراندم
هاییکه از طرف حکومت موجوده به راه انداخته میشود اشتراک نخواهند
کرد. طبق یک خبر دیگر تسلط محصلین ایران به
سفارت ایالات متحده آمریکا در تهران تا هنوز ادامه دارد.

* انیس شماره ۱۴۹۲۳ سوم قوس ۱۳۵۸: "گروپ مسلح خمینی هنوز

هم مسجد الحرام را در تصرف دارند."

جده فرانسیسین ۲ قوس (ب):

گروپ مسلح طرفدار خمینی که هنگام نماز صبح پیرروز بر
مسجد الحرام در مکه معظمه حمله نموده بودند هنوز هم این یکی از
مقدس ترین اماکن اسلامی را در تصرف دارند.

در اثر حمله طرفداران خمینی بر مسجد الحرام در مکه معظمه
عدهیی کشته و تعدادی زخمی شده اند.

آنها یک عده از حجاج را در داخل مسجد الحرام گروگان
گرفتند.

نیروهای امنیتی عربستان سعودی صبح دیروز به بیت الحرام شریف حمله نمودند.

یک تانک از جمله نیروهای عربستان سعودی دروازه مسجد الحرام را شکست و داخل این مکان مقدس اسلامی گردید. اشغال سفارت آمریکا در تهران توسط محصلین هنوز هم ادامه دارد.

* انیس شماره ۱۴۹۲۳ سوم قوس ۱۳۵۸: "قدرت کاری که در افغانستان

بمیان آمده بر اتحاد نیرومند کارگران و دهقانان استوار است."

رفیق حفیض الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی ولومیری وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان، ساعت چهار و نیم بعد از ظهر سه شنبه ۲۹ عقرب (آبان) ۱۳۵۸، میرمن راهی کالی استیوارت نویسنده آمریکائی را برای مصاحبه مطبوعاتی در خانه خلـق بحضور پذیرفتند و به سئوالات موصوف در فضای کاملاً دموکراتیک جواب ارائه فرمودند، اینک متن مصاحبه رفیق امین با نویسنده آمریکایی برای اطلاع خلق زحمتکش کشور به نشر میرسد:

(مصاحبه شونده در پاسخ چهل و هفتمین سؤال مصاحبه کننده که می پرسد در مورد اوضاع ایران چه فکری می کنید می خواهم نظر شما درباره کارگزارانی سفارت آمریکا در تهران بدانم زیرا من در این باره در جراید شما تبصره ندیدم گفت:)

من به انتظار رفع همه سوء تفاهات بین افغانستان و ایران و تبارز بیشتر آرزوهای خلفهای زحمتکش افغانستان و ایران نمی خواهم در مورد کشور ایران تبصره نمایم. موضوع سفارت آمریکا مربوط به ایالات متحده آمریکا می باشد و می تواند در زمینــه اقدامی دیپلوما تیک نمایند. ما در باب خبر را بحیث خبر نشر می کنیم و درباره آن از تبصره خودداری می نمایم.

سؤال: بسیار ممنان در مورد اینکار خمینی ناراضی

می‌باشند و فکرمی‌کنند که این اقدام او مقام او و اسلام را نزد

جهانیان پایان می‌آورد. شما در این زمینه چه فکرمی‌کنید؟

جواب: به عقیده من بهترین برستیژ و بالایودن حیثیت اسلام

آنست که از آن بحیث یک حربه اغراض سیاسی استفاده نشود،

هرگاه اسلام به حیث یک حربه اغراض سیاسی استعمال میشود یقیناً

پرستیژ اسلام تنزل مینماید. منظورم تنها ایران نیست. این

در همه جا صدق میکند.

سؤال: قرار بود شاه ایران دو بلیون دالر برای افغانستان

بمنظور اعمار یک خط آهن بدهد فکر می‌کنم این موضوع حالا در میان

نیست.

جواب: این هم یک افواه بود هیچکس سندی درین زمینه نشان

داده نمی‌تواند. این صرف برای فریب دادن خلقهای زحمتکش هردو

کشور بود. این معامله خصوصی بود. بین حلقه‌های حاکمه هردو کشور

که دست نشانده امپریالیزم بودند که حقیقتی در آن وجود نداشته

۳- دوره سوم: بهنگام زمامداری آقای ببرک کارمل

باروی کار آمدن آقای ببرک کارمل در ششم دی ماه ۱۳۵۸، روزنامه انیس

حسب خواست حکومت، تصویر مثبتی را در باره ایران منعکس کرد. آقای احمد شاه عثمان

دانشجوی افغانی رشته روزنامه نگاری دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی مینویسد: "در زمان

امین و تره کی نمونه‌هایی دیده شده بود که فردی را تشابه جرم داشتن عکس آیت الله خمینی

اعدام میکردند. اما حالا روزنامه‌ها عکس ایشان را در صفحه اول نیز چاپ می‌کنند روزنامه

انیس اینبار کاملاً تغییر موضع داده و تنها از مبارزات ضد امپریالیستی مردم ایران که

با اشغال لانه جاسوسی آمریکا اوج گرفت می‌نوشت و یا مصاحبه ببرک کارمل را که در آن خواهان

روابط دوستانه با ایران و خواهان ملاقات با برادر بزرگ و ارشاد آیت الله خمینی می‌باشد.

نمونه‌های زیر به نقل از روزنامه انیس، تاشیدکننده این مطلب است:

* انیس ۱۴۹۷۵، اول حوت (اسفند) ۱۳۵۸: "ابوالحسن بنی صدر

بحیث قوماندان عمومی قوای مسلح ایران تعیین شد."

کابل اول حوت ۱۳۵۸ (ب): آیت الله روح الله خمینی رهبر
جمهوریت اسلامی ایران دیروز ابوالحسن بنی صدررا که در عین حال
رئیس جمهور آن کشور می باشد بحیث قوماندان عمومی قوای مسلح
ایران تعیین نمود.

* انیس ۱۴۹۷۹ ، ششم حوت ۱۳۵۸: "در ایران تظاهراتی علیه
آمریکا صورت گرفت":

کابل ۶ حوت: در دو روز گذشته اجتماعات و تظاهرات وسیع با
شعارهای ضد آمریکائی و ضد امپریالیستی در تهران، تبریز،
گورگان، رشت و بسیاری از شهرهای دیگر ایران صورت گرفته است.
هزاران تن ایرانی در تظاهرات ضد آمریکائی در مقابل سفارت
آن کشور در تهران که در چند هفته گذشته بزرگترین اجتماع خوانده
شده اشتراک کرده بودند.

عده ای از بیانیه دهندگان در این تظاهرات گفتند: ایران
تصمیم قاطع برای استرداد شاه و بازگرداندن تمام سرمایه ایران
غصب شده خویش دارند.

* انیس ۱۴۹۷۳ = ۲۹ دلو (بهمن ۱۳۵۸)

روزنامه انیس در این شماره، متن کامل ساجیه آقای ببرک کارمل را با خبرنگار
خارجی افغاندی چاپ کرده و در پاسخ به آخرین سؤال خبرنگار که مربوط به
ایران بوده از رهبر انقلاب ایران با عنوان "آیت الله امام خمینی رهبر
جلیل القدر ایران" یاد میکند و میگوید:

* پلانهای امپریالیستیهای آمریکائی

همونبستهای بیکن آن سان که اکنون در ایران خنثی میشوند در
افغانستان نیز در هم خواهند شکست، تهدید، توسل بزور، بکار
بردن تحریکات، دروغ و افتراء نسبت به خلفهای مسلمان افغانستان
و ایران به امپریالیستها کمک نخواهد کرد، چنانکه آیت الله امام

خمینی رهبر جلیل القدر ایران اظهار داشته است .

" بگذار ایالات متحده امریکایی و کوشش کند که ما را با

اقدامات نظامی و اقتصادی بترساند ولی ما یک قدم به عقب نخواهیم

رفت "

امرحق مسلمانان پیروز خواهد شد .

ما همه مسلمانان جهان را بدفاع از انقلاب های افغانستان

و ایران برضد امپریالیسم ، صهیونیسم و ارتجاع بدفاع ازامر

حق و عدالت فرا میخوانیم .

به این ترتیب ، همانطور که ملاحظه شد بهنگام زمانمداری آقای ببرک کارمل

روزنامه انیس کاملاً تغییر جهت داده و درباره ایران تصویری مثبت ارائه کرده

است .

سطح زیر چاپ خیرها و مطالب مربوط به ایران مندرج در این روزنامه مدرسه ماه دی ،

بهمن و اسفند ۱۳۵۸ (جدی ، دوز حوت ۱۳۵۸) بترتیب ۱۳۱ ، ۳۴۹ و ۲۱۱ ستون سانتیمتر

(عرض هرستون ۴۷ میلیمتر) بوده است .

بر مبنای این نمونه میتوان گفت که $\frac{2}{3}$ درصد از سطح زیر چاپ روزنامه

انیس در زمان حکومت آقای ببرک کارمل اختصاص به ایران داشته است .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی